

Collecció Peix volador

gegant de mica en mica
GUIA DE LECTURA

Fitxa tècnica

Tema: En Manuel és un nen aparentment igual que els seus companys, però als set anys es va convertint en gegant de mica en mica: primer els peus, després els ulls...

Autor: Pablo Albo

Il·lustradora: Aitana Carrasco

Edat recomanada: 5-7 anys

Format: 22 × 23,5 cm

Nre. de pàgines: 28

PVP: 9,90 €

INTRODUCCIÓ

Presentem aquesta guia de lectura com una eina de treball per als mestres i pares que vulguin compartir amb els més petits la literatura infantil i convertir-la en un plaer, un joc i un estímul essencial per al seu desenvolupament. Així, es treballa la comprensió lectora, que és un factor fonamental per assolir les competències bàsiques. A més, considerem que el fet de tenir accés a un art de qualitat té una gran importància per als infants. En aquest sentit, en la guia visual del conte donem pistes perquè puguin descodificar les imatges –és a dir que siguin capaços d'anomenar el que veuen–, formar-se un judici estètic i desenvolupar l'habilitat d'observar i dibuixar.

En primer lloc, oferim un marc de referència curricular en el qual s'exposen els objectius i continguts generals del llibre. Tot seguit, els punts clau per a la lectura: un apartat que inclou l'argument, la descripció dels personatges i una breu aproximació a l'educació en valors. A continuació, un espai de propostes i orientacions didàctiques per dur a terme les activitats abans i després de la lectura, així com una guia visual que permetrà analitzar les imatges del llibre. Finalment, un apartat amb totes les fitxes de treball per als lectors. La guia de lectura té un caràcter transversal, perquè les activitats estan relacionades amb totes les àrees curriculars de l'Educació Primària.

REFERÈNCIA CURRICULAR

■ Objectius

- Fomentar la motivació dels infants perquè descobreixin en la llengua escrita una eina per comprendre el món que els envolta, així com entendre's a si mateixos i entendre els altres.
- Treballar l'empatia i les diferents habilitats socials que ajudaran els nens i nenes a saber observar, descobrir, ser crítics i acollir i valorar els seus companys.
- Utilitzar estratègies que afavoreixin el procés de comprensió lectora abans, durant i després de llegir (planificació, anticipació, identificació de paraules, relació entre fragments, capacitat d'autocorrecció a partir del sentit global, identificació dels signes de tot tipus que formen part del text).
- Interpretar el sentit de les il·lustracions (colors, tècniques, estil) en relació amb el text.
- Saber contestar, a partir del text, preguntes la resposta de les quals comporta re-elaboració i relació amb els coneixements previs de cadascú.

■ Continguts

Conceptes

- Autoestima, acceptació i tolerància.
- Sentiments i emocions propis i dels altres.
- Gegant, gran, petit, amiat, por, diferència, joc.

Procediments

- Reconeixement dels elements bàsics d'un lavabo, d'una aula, de la muntanya i de la ciutat.
- Observació detinguda de les il·lustracions per entendre les diferents formes d'actuar dels personatges.
- Reflexió sobre l'actitud de cadascú davant el que no entén dels altres, davant el misteri que suposa qualsevol vida humana, i sobre el comportament amb la resta dels companys i companyes.

Actituds

- Acceptació de les persones tal com són, i presa de consciència del respecte que mereixen.
- Valoració de l'amistat per damunt de les diferències entre les persones.
- Reconeixement del valor, la curiositat i l'expectació davant l'inconegut.
- Gust per la lectura com a font d'imaginació, aprenentatge i plaer.
- Capacitat de posar-se en el lloc de l'altre.

PUNTS CLAU PER A LA LECTURA

■ Argument

En Manuel, que sembla un nen com els altres, un bon dia no pot entrar a l'escola perquè s'ha convertit en un gegant. Al principi, els seus companys no el reconeixen i s'espanten, però després juguen i es diverteixen junts. A més, organitzen una festa perquè els habitants del poble del costat el coneguin i deixin de tenir-li por.

■ Personatges

- **Manuel:** és un nen com els altres, però un dia comença a créixer fins a convertir-se en un gegant. Tot i que no fa mal a ningú, com que és tan gran espanta els qui no el coneixen.
- **Els companys de l'escola:** encara que se sorprenen davant el canvi inesperat d'en Manuel, l'accepten i juguen junts.
- **Les persones del poble del costat:** tot i que tenen por d'en Manuel perquè és molt gran, acaben descobrint que és un nen més de l'escola.

■ Educació en valors

Gegant de mica en mica parla de l'autoestima (la capacitat d'estimar-se un mateix i acceptar-se), de la cooperació (entre els companys d'en Manuel, per aconseguir el seu benestar i el de la gent del poble del costat) i de la superació de la por, que és producte de la ignorància i els prejudicis.

El conte mostra sentiments d'amor i amistat, i transmet al lector optimisme i tolerància davant els canvis i davant les persones que ens semblen diferents de nosaltres.

En Manuel és un nen que es converteix de mica en mica en un gegant. Els seus amics l'accepten i s'encarreguen de demostrar a tothom que és una bona persona; a més, li ensenyen que ser diferent dels altres no és pas dolent i que, precisament, això és el que el fa únic. Aquesta actitud és una mostra clara de companyonia i amistat.

D'altra banda, els habitants del poble del costat tenen por d'en Manuel quan el veuen per primera vegada, perquè pensen que és un monstre i que pot ser perillós. Ara bé, quan el coneixen, s'adonen que no han d'amoïnar-se. Aquest fet ens recorda una cosa molt important: les aparences ens poden enganyar, i, per això, no hem de jutjar ningú abans de conèixer-lo.

PROPOSTES I ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

■ Abans de la lectura

El procés s'inicia en el grup classe, amb una reflexió sobre les preguntes: Coneixeu algú de la vostra edat més alt que vosaltres? I més baixet? Quins avantatges i inconvenients penseu que té ser alt? I ser baixet? Les diverses respostes donaran peu a l'explicació, que s'anirà completant progressivament.

■ Després de la lectura

Gegant de mica en mica ens permet tractar de diversos temes: el creixement dels nens i nenes, la seva autoestima, les diferències entre ells, les relacions amb els altres, l'amistat, la tolerància, el respecte, etc.

Convé analitzar el paper que adopta cadascú davant l'inconegut i davant les diferències, la nostra manera de pensar, de sentir i de fer les coses i els tipus de relacions que establim. Hem d'aprofitar les potencialitats educatives del tema per abordar experiències i vivències de l'alumnat; així, mitjançant el coneixement de les diferents realitats que coexisteixen, els lectors podran comprendre el fenomen de la diversitat i tindran recursos per acceptar-la.

És important parlar de l'amistat entre companys de classe, i fer que s'adonin que hem de seguir unes normes de bon comportament i respecte vers els altres. En aquest sentit, es poden treballar pautes de convivència a l'aula, conflictes que solen aparèixer i maneres de solucionar-los, i possibles variables que poden incidir positivament o negativament en la relació del grup.

També és interessant analitzar l'actitud dels amics d'en Manuel, que li donen suport en tot moment i no l'abandonen quan els policies i la resta d'autoritats el consideren un perill públic. Aquesta actitud pot servir d'exemple per treballar l'empatia amb els lectors, perquè cadascun d'ells pot opinar sobre com actuaria en el lloc d'en Manuel o en el dels seus companys. Així es pot generar un petit debat.

Com a educadors, hem d'ajudar els nens i nenes a adonar-se de la riquesa dels contes, a reflexionar sobre el nostre món, a deixar volar la seva imaginació i a gaudir dels seus somnis. Tan sols així aconseguirem transmetre'ls el gust per la lectura.

■ Guia visual

Vivim en una societat en què rebem molta informació textual i gràfica. Per això, creiem que cal oferir una guia visual que serveixi d'eina a mestres i pares per dur a terme la lectura de les il·lustracions amb una mirada crítica i responsable.

Què llegim quan observem una il·lustració? Com cal aproximar-se a la lectura visual? Quines tècniques s'han utilitzat per fer les il·lustracions?

La il·lustració

Observar les il·lustracions pot ser una forma fascinant de lectura i diàleg amb el llibre, i és important donar l'oportunitat a aquest altre llenguatge. La lectura de la imatge permet la percepció, el registre i la conceptualització de l'obra i la relació amb les seves qualitats expressives. Les il·lustracions, a més de complementar la lectura, tenen una funció molt més important; moltes vegades hi aporten tot el significat. Els infants poden llegir les imatges, però els mestres i pares els han de guiar en aquesta tasca.

Ens ocuparem primer de la tècnica utilitzada. Un cop presentats els materials, la mirada pot entrenar-se per detectar-los en les reproduccions del llibre.

La tècnica artística

Per il·lustrar *Gegant de mica en mica*, Aitana Carrasco ha utilitzat diverses tècniques: pintura acrílica, aquarel·la, llapis, vernís i transferències. A continuació explicarem en què consisteixen.

La pintura acrílica emprava els mateixos pigments que s'utilitzen en l'oli o l'aquarel·la, però en aquest cas es dilueixen en un aglutinant acrílic compost de resina sintètica. Una de les característiques d'aquesta tècnica és que s'asseca ràpidament, la qual cosa provoca un acabat mat. Aquest material és soluble en aigua, però, un cop sec, hi és resistent. També resisteix a l'oxidació, pot treballar-se sobre qualsevol superfície absorbent i permet agregar més pintura a la superfície ja treballada, fins i tot utilitzant altres tècniques.

L'aquarel·la és una pintura composta de pigments aglutinats amb goma aràbiga (resina de color ambre) o mel. S'aplica sobre paper o cartolina amb colors diluïts en aigua, per capes transparents, amb la finalitat d'aconseguir brillantor i desimboltura en la composició de l'obra.

El llapis és una barreja de grafit natural polvoritzat i argila cuita al forn a unes temperatures específiques. Es tracta d'un instrument elemental per dibuixar, que, en pressionar el paper, el pigmenta. D'aquesta manera s'obté un rastre conegut com a *traç*.

El vernís és una dissolució d'una o més substàncies resinoses en un líquid, que, un cop aplicada, es converteix en una capa transparent amb un acabat que imita els colors dels diversos tipus de fusta. A diferència de les ceres i els olis, els vernissos formen una autèntica capa protectora impermeable davant els agents externs i les petites erosions. Per preservar llenços, pintures, etc. se sol utilitzar vernís fixador.

La tècnica de les transferències consisteix a fotocopiar figures de paper i retallar-les perquè, quan s'humitegin amb vernís transparent i aigua, es transfereixin al llenç. Quan s'assequen, es poden decorar amb pintura.

La lectura de les imatges

Las diferents tècniques emprades permeten a la il·lustradora aconseguir un estil inconfundible, propi d'una mirada personal. El resultat és un conte molt vistós, en què l'abundància dels recursos utilitzats permet recrear-se en l'observació de les imatges.

Aitana Carrasco emfatitza la idea de gegantisme, de grandiositat, quan presenta cadascun dels gegants superant els límits de la pàgina: no hi caben. Així, aquest concepte arriba al petit lector de manera unívoca, contundent. Al llarg del llibre, la il·lustradora va jugant amb la contraposició petit-gran.

Són recurrents, també, les subtils pinzellades humorístiques que hi ha en el conte i que es poden apreciar si es mira amb deteniment. Per exemple, a la doble pàgina on apareixen els ulls de gegant d'en Manuel, podem observar elements que al·ludeixen d'una manera o una altra al camp visual: la llibreta amb fotografies d'ulls, la lupa...

Aitana Carrasco ens ofereix una mirada gegant del món, pròpia d'un nen que està creixent i va assimilant els seus canvis.

Una altra característica de les il·lustracions és el dinamisme i el moviment recurrent que transmeten; per exemple, mitjançant les trenes de la mare d'en Manuel, el lleuger desplaçament del far, les grans botes del nen gegant que serveixen per portar d'excursió els seus amics, les papallones que voletegen al voltant de la seva cara, la nena que vola agafada d'un globus, l'estel emportat pel vent, la nena tirant-se a la piscina, els mitjans de transport (cotxe, autobús, camió de bombers, vaixell de vela, globus, avioneta...), etc.

Les il·lustracions ens mostren una realitat imaginada que ens ensenya a mirar i acceptar els altres amb comprensió i respecte.